

AZ IGAZI ECCE HOMO

DIGITÁLIS TÉMAHÉT

PROJEKTFELADAT

Munkácsy Mihály: Ecce Homo

Készítette: Formanek Ákos

Munkácsy Mihály

- *Munkácsy Mihály, (Munkács, 1844. február 20. – Endenich, 1900. május 1.) magyar festőművész, a 19. század magyar festészetének nemzetközileg is elismert mestere.*
- *Békéscsabai asztalosinasként kezdett dolgozni, de festőművész vált belőle, aki hatalmas vásznaival az egész világot meghódította.*

Története

- *A bibliai történetben középső, a megfestést illetően befejező darabja a Krisztus-trilógiának. A két festmény már évek óta Philadelpfiában volt, amikor Munkácsyt egy magyar grafikus, nyomdász, Kádár Gábor rábeszélte a sorozat teljesítésére.*
- *A témaválasztást bizonyára meghatározta Anatole France Júdea helytartója című novellája, s egyáltalán: Munkácsy egészségének, idegállapotának végső megrendülése. Ez készítette arra, hogy ne a dicsőséges feltámadást, vagy mennybemenetelt fesse meg, hanem Krisztus és Pilátus második, fájdalmas találkozását.*

Ecce Homo! (Íme az ember!)

- Az ecce homo latin kifejezés (jelentése: Íme az ember!), mely János evangéliumából származik. János evangélista szerint Pilátus ezekkel a szavakkal mutatott a tövissel koronázott, bíborszínű köpenybe öltöztetett Jézusra. Ma a tágabb értelemben minden olyan emberre használjuk, aki megtépzott, szánsalmas helyzetben van.*

A képről

- *A megváltó arcában a szenvedő, nagybeteg Munkácsy belső önarcképére kell ismernünk. Pisátus e szavakkal mutatja be őt a népének: Íme, az ember! (Ecce Homo!) Szavaira reagál a tömeg. A férfiak durva, támadó mozdulataival szemben a nők gesztusai finomak, védelmezőek. A kortársak Mária, János evangélista, Bünbánó Magdolna, Péter apostol, Nikodemus, arimetheai József, Júdás alakját nevezték meg, azonosították a képen. Ezt tehették, hiszen Munkácsynak ez a műve a leginkább leíró jellegű. A művet ezt követően Bécsben, Brüsszelben, Angliában és Írországhban láthatták.*

Köszönöm figyelmet!

Munkácsy Mihály: Ecce Homo

Készítette: Király Dominik

A gallery with three large paintings on the wall. The paintings are framed in gold and depict religious scenes. The central painting is the largest and is flanked by two smaller ones. The gallery has a dark floor and a high, vaulted ceiling with a grid pattern.

Eredet

- A festmény vázlatait Munkácsy már 1893-ban elkezdte
- Krisztus-trilógiájának ez volt az utolsó (harmadik) darabja
- 1896-ban készült el vele teljesen
- A képet Budapesten mutatták be

A gallery with three large biblical paintings on the walls. The paintings are arranged in a row, and the gallery has a high, vaulted ceiling with a grid pattern. The lighting is dim, highlighting the artwork.

Krisztus-trilógia

(1881-1896)

- A képek bibliai témákat dolgoznak fel
- A festmények története a bibliai történések sorrendjében vannak:
  - *Krisztus Pilátus előtt (1881)*
  - *Ecce Homo! (Íme az ember, 1896)*
  - *Golgota (1884)*

Elemzés

- A jelenet a jeruzsálemi törvényház csarnokában zajlik
- A bíborpalást és a töviskorona Jézuson a megalázás szégyenjeje
- Jézus mellett fehér palástban áll Pilátus, amint a csöcseléknek bemutatja Jézust: *Ecce Homo!*
- A tömegben látjuk Máriát is, aki János apostol karjai közé roskad

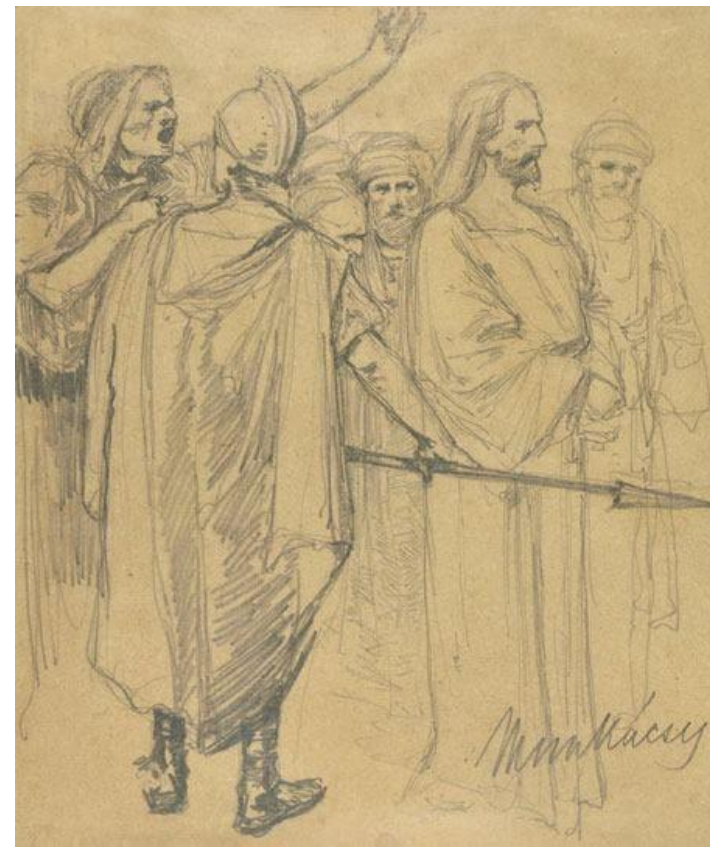

Elemzés

- Az *Ecce Homo* latin kifejezés, amely János evangéliumából származik
- János evangélista szerint ezekkel a szavakkal illette Pilátus a csöcselék előtt nyilvánosan megszégyenített Jézust
- Mai nyelvezetben olyan emberre használjuk a kifejezést, aki szánalmas, megtépázott helyzetben van

Munkácsy vázlatai a *Krisztus Pilátus előtt* című művéhez

Fotó technika

- A *Krisztus Pilátus előtt* című művéhez Munkácsy készítetett egy valódi képet
- A képet Munkácsy segítségként használta a festményhez

Megtekintés

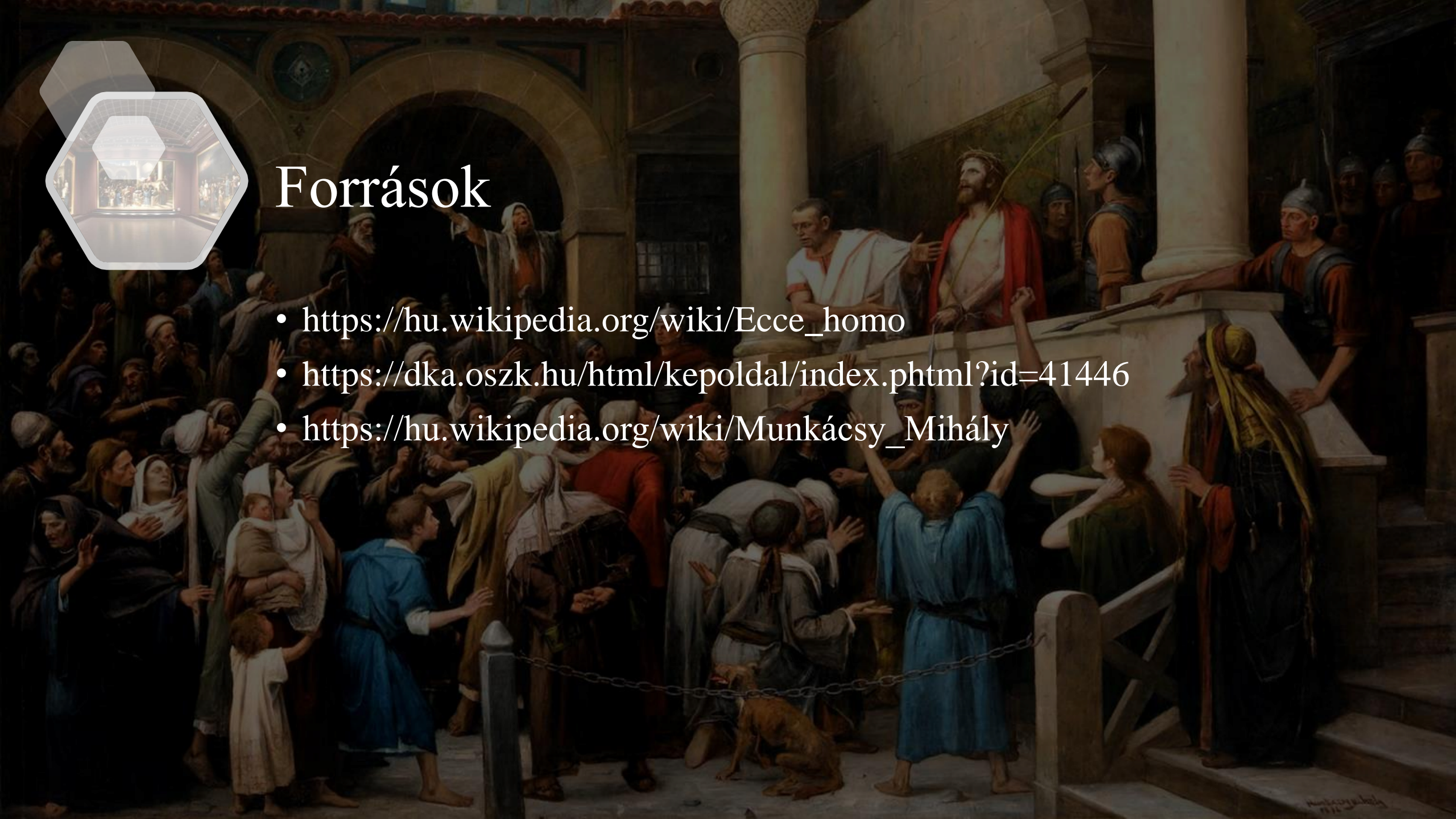
- Munkácsy Krisztus-trilógiáját a debreceni Déri Múzeumban tekinthetjük meg
- További festményei megtekinthetők Békéscsabán a Munkácsy Mihály Múzeumban, vagy Budapesten a Magyar Nemzeti Galériában

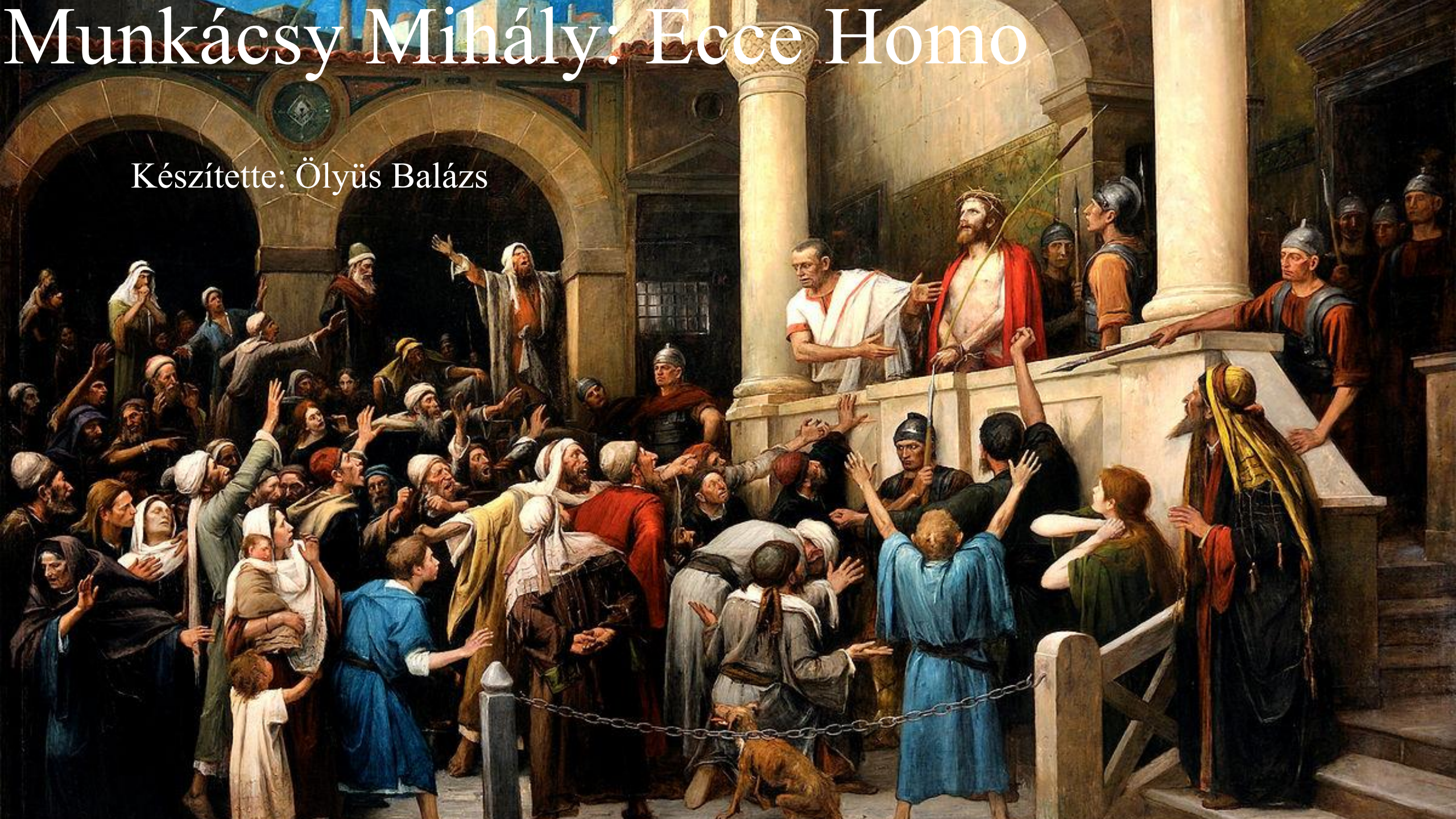
Források

- https://hu.wikipedia.org/wiki/Ecce_homo
- <https://dka.oszk.hu/html/kepoldal/index.phtml?id=41446>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Munkácsy_Mihály

Munkácsy Mihály: Ecce Homo

Készítette: Ölyüs Balázs

Keletkezése

- Munkácsyt Kádár Gábor beszélte rá a festmény megalkotására
- A festmény 1896-ban készült el olaj festés technikával
- A festőnek a választása egy fájdalmas témára esett, ahol saját belső önarcképét, fájdalmát festette rá Jézus arcára

A kép elemzése

- Jézust éppen korbácsolás után van ábrázolja
- A képen kétfajta reakció látható:
  - a legtöbb férfiről az elutasító, támadó testbeszéd olvasható le
  - a nők visszafogott, finom gesztusokkal reagálnak a megváltóra bár itt is vannak kivételek
- A képen több Bibliai szereplő is megtalálható ami nem véletlen hiszen a festő ezt a képet leíró jellegűre alkotta
- A festményen megtalálható néhány Bibliai szereplő neve:
  - Mária, János evangélista, Péter apostol és Júdás

A kép elemzése

A black and white photograph of a man's face, likely a Roman soldier, looking down with a somber expression. The image is grainy and has a high-contrast, almost monochromatic appearance. The man's face is the central focus, with his eyes looking downwards and to the right. The background is dark and indistinct.

- A kép azt a pillanatot ábrázolja amikor a római helytartó szájából elhangzott az Ecce Homo
- A kép címének magyar fordítása az „Íme az ember” mondat másik értelmezésben ez a mondat úgy hangzik, hogy „Ilyen az ember”
- A helytartó arcán a zavarodottság látható hiszen nem érti miért akarják a vádlottat a korbácsolás után is büntetni mivel semmi rosszat nem tett

Saját vélemény

- Első látásra a szemem a festmény közepén ábrázolt piros ruhában levő férfinak akadt meg
- Érdekesnek tartom, hogy csak őt és Jézust ábrázolta Munkácsy rikító piros színnel
- Jézus az égre tekint ebből azt a következtetés vontam le mintha Istenre tekintene fel és reménykedik a sorsát illetően
- Az örököt nem érdekli különösebben a dühöngő tömeg csak két lándzsás próbálja visszatartani őket ebből is arra következtetek, hogy nem volt fontos számukra él-e vagy hal

Munkácsy Mihály: Ecce Homo

Készítette: Pap Hanna 10.D

Bevezetés

- Karácsony. A kereszténység nagy ünnepe, Jézus földi születésének, testet öltésének emléknapja. Már legalább is a hagyományok szerint. De mi megtanultunk hagyományokban élni, s olykor tudatosan szemet hunyunk a valóság, az igazság fölött. Szentté, dogmává, és hittételekké emelt legendákban hiszünk, mert a lelkünk sóvárog az ünnepre. Főleg az olyan ünnepre, amely a születésről, a megváltásról, a bűneinktől való megtisztulásról szól.

- Igen, tudjuk, hogy Jézus születésének pontos időpontja sem a bibliából nem ismerhető meg, sem történelmi bizonyítéka nincs. I. (Szent) Gyula pápa csak 350-ben nyilvánította december 25-ét a Megváltó születésnapjává. Eredetileg december 25.-e Mithrasz Nap Isten emlékére megült Sol Invictus (Legyőzhetetlen Nap) volt, ugyanis ebben az időben van a téli napéj forduló, amikor elkezdődik a nappalok hosszabbodása. Ezt a napot ünnepelték a rómaiak, mint a Nap Isten születésnapját. A karácsony katolikus megünneplésnek igazi célja alighanem egy pogány ünnep kiszorítása volt.
- Az ember ebben az adventi időszakban, kultúrtörténeti könyveket lapozgatva, a születés-ábrázolás megannyi példájával találkozik. Domenico Beccafumi, Konrad von Soest vagy Anna Abesch Jézus születése című, kevésbé ismert képén át Sandro Botticelli nagyon is ismert Háromkirályok imádásáig terjed képi emlékezésünk. Nem a képzőművészet, sokkal inkább hangulati elemek, morózus jelen időnk teszi velem, hogy minduntalan másfelé kalandozik a gondolatom. Próbálom elhessegetni magamtól, de a megannyi születés-ábrázolás helyére nekem újra és újra a szenvedő, a töviskoszorús, a kereszten függő Jézus képe úszik be. A születés helyére az elmúlás kíváncsozik, a jászolt a kereszt próbálja kiszorítani képi emlékeim közül. Ilyen időket élünk. Már alig hiszünk a születés reményében.

- Ecce homo. Munkácsy Mihály drámai erejű trilógiája valójában befejezetlen mű. A Keresztrefeszítés után a bibliai történet sorrendjében a Keresztlevétel, a Sírba tétel, a Feltámadás és a Mennybemenetel története következett volna, de csak a trilógia készült el: a Krisztus Pilátus előtt, az Ecce homo és a Golgota. Munkácsy mondanivalójának az Ecce Homo (Íme, az Ember) tematikája felelt meg leginkább. Krisztus és Pilátus második találkozását dolgozta fel. A leigázott zsidó népnek húsvét alkalmából jogában állt egy korábban elítélt ember életének megmentése. Pilátus két elítélt (Barabás és Krisztus) egyikének megmentését ajánlotta fel a megjelent zsidó népnek. Krisztus megostorozott, töviskoronával és nádjogarral megcsúfolt alakjának bemutatásakor a tömeg heves gyűlölettel átítatott mozdulatai azt mutatják, hogy nem Krisztus életét kívánják megmenteni. A tömeg a bűnöző Barabás mellett döntött. Krisztus sorsa megpecsételődött. Az Ige beteljesedett.

- Ám ha jobban szemügyre vesszük a Munkácsy-képet, számos felfedezést tehetünk. Feltűnik például, hogy Pilátus rámutató gesztusában ott van a mentés szándéka. Miért kellene nekem ezt a szerencsétlen embert keresztre feszítenem? Semmi halálra méltó bűnt nem találok benne, mondja a helytartó már-már mentegetőzve. De a tömeg sem egységes a képen. Sőt, nagyon is megosztott. A többség talán Jézus szabadon engedését kívánná. Feltűnően sok a nő a képen, s ők szemmel láthatóan Jézus pártján állnak. De a férfiak között is találunk Jézus előtt meghajló, talán imádkozó alakokat. Ám ott vannak az acsarkodók, az öklüket rázó, a sötét tekintetű lefizetettek is. Meg aztán a lesütött szemű gyávák, a kíváncsiskodók. Vannak, akik riadtan, mások döbbenetesen sodródnak a tömeggel. Végül győznek a hangadók, a Barabás nevét kiáltozók. Győz a feszítődés és Jézus sorsa elrendeltetett.

- Ecce homo. Ime, az ember. Pilátus mintha csak azért fordulna a tömeg felé, hogy kijelentésével tükröt állítson a keresztet követelő tömeg elé: lám, ilyen ő, akit elétek állítottam, akit ártatlannak találtam, és ilyenek vagytok ti.

Ecce homo. Az ember, akiben egyszerre van jelen a jó és a rossz, s olykor maga sem tudja, mikor melyik kerekedik felül. Munkácsy képén a legmegindítóbb Jézus alakja. Aki elnéz a lázadó tömeg feje felett, mert pontosan tudja, mi lakozik az emberben. Nem keresi tekintetével a tanítványait, nem vádolja ismerőseit. Már szembesült tanítványainak álhatatlanságával, az árulással, a cserbenhagyással, a megtagadással. Nem számít arra, hogy egyikük majd a tömeg élére áll és túlkiabálva a keresztet követelőket valami ilyesmit mond: - Ez a Jézus valóban Krisztus, ő a Messiás-király! Ő adta vissza a látásomat, ő gyógyította meg a bénaságomat, ő támasztott fel a halálból.

- Bár a múlt és a jelen között időben kétezer év feszül, de Munkácsy valahogy úgy állította be ezt a képet, hogy bevonta a történetbe a szemlélőt is. Nemcsak a kép jelrendszerében, hanem a mai kor emberében is felmerül a kérdés: mi közöm ehhez a történethez? Hol az én helyem? Kihez tartozom? Sodródom-e a hangadókkal, a sötét tekintetű lefizetettekkel, a tömeget elkábító szómágusokkal, vagy odaállok az elesettek, a támaszra szorulók, a fagyoskodók, az éhezők mellé?

- Ecce homo. Ime az ember. A mai helytartó. Talán nem életről és halálról dönt, ekkora hatalma még nincs, de igazság és hamisság dolgában joga van ítéletet tenni. Vagy legalább is ő úgy hiszi. Ópiumként használja a hitet, mert azt pontosan tudja, hogy az éhes lelkűek vágnak erre a táplálékra. De ez számára csak eszköz. A hatalom megszerzésének és megtartásának eszköze. Ez az egykor hitetlen, a csuhások, térdre, imára parlamenti acsarkodást feledtetni próbáló helytartó fél szemét ugyanúgy a tömegben tartja, mint egykor Pilátus. A szakrális helyek fontosak számára, csakúgy, mint a jelképek. Nos, a mi Pilátusunk idén tavasszal a részben felújított jáki templom avatásán, szimbolikus helyen hirdette meg a maga sajátos honfoglalását. Az ország talán legfontosabb Árpád-kori, román stílusú műemléke előtt tagadta meg a Szent István-i utat, amikor nekirontott Európának. Szavai szerint az 1256-ban felszentelt templom nemcsak a magyarországi román stílusú építészet szimbolikus alkotásaként értelmezhető, hanem egy olyan épületként, amelynek története egyszerre fonódott össze a körülötte élő emberek, valamint az egész ország sorsával, és amely valódi mementóként hirdette a munka és az imádság kettős követelményét.

- Ma ezzel szemben azt látni - folytatta avatóbeszédében -, hogy Európában lassan már sem az imádságnak, sem a munkának nincs becsülete. "Európa egy agresszív szekuláris, internacionalista és családellenes látomás csapdájába esett, ami logikusan vezet a saját keresztény hagyományainak feladásához. A hajdan égbe törő Európa a földhöz ragadt" - fogalmazott a miniszterelnök. Mert hát róla van szó, ez ugye nyilvánvaló. Szavai szerint a kontinens és benne Magyarország csak akkor tud megújulni, ha sikerül visszatalálnia önmagához, és sikerül visszahelyeznie az imádság és a munka hagyományát életfelfogása középpontjába. Romlott, súlyosan képmutató helyzetelemzés. Pilátus legalább mosta kezeit, érzékeltetvén, hogy bűnös döntése a tömeg akaratából született, mai utódja nem bajlódik lelkiismereti terhekkkel. Ő az általa megbabonázott tömeg élére áll, azt kiáltva: kövessetek, s akkor boldogok lesztek.

- Ecce homo. Ime, az ember. A színeváltó, a világgépét, a mondandóját napi politikai érdekeinek szolgálatába állító politikus. Megint egy kép úszik elő emlékezetemből, talán éppen ezt a színeváltozást lenne hivatott szimbolizálni. Néhány száz főnyi tömeg tüntetett tavaly tavasszal a Sándor-palota előtt, a plágiumbotrányba keveredett Schmitt Pál akkori köztársasági elnök lemondását követelve. Az egyik tüntető számomra meglepő képpel a kezében demonstrált: Rafaello kései műve, a Krisztus színeváltozása, pontosabban annak egy részlete, Jézus alakja bukkant fel a tüntető plakátján. Rafaello azt a megrázó bibliai történetet dolgozta fel a képén, amikor Jézus három tanítványát, Pétert, Jánost és annak testvérét, Jakabot viszi fel magával a hegyre, színeváltozásának színhelyére, akik majd tanúi lesznek agóniájának.

Ismertetése

- A bibliai történetben középső, a megfestést illetően befejező darabja a Krisztus-trilógiának. A két festmény már évek óta Philadelphiában volt, amikor Munkácsy egy magyar grafikus, nyomdász, Kádár Gábor rábeszélte a sorozat teljessé tételére. (Ő volt a vándoroltatás "menedzsere" is). A témaválasztást bizonyára meghatározta Anatole France Júdea helytartója című novellája, s egyáltalán: Munkácsy egészségének, idegállapotának végső megrendülése. Ez készítette arra, hogy ne a dicsőséges feltámadást, vagy mennybemenetelt fesse meg, hanem Krisztus és Pilátus második, fájdalmas találkozását.

- A megváltó arcában a szenvedő, nagybeteg Munkácsy belső önarcképére kell ismernünk. Pilátus e szavakkal mutatja be őt a népének: Íme, az ember! (Ecce Homo!) Szavaira (hogya ti. nem talált benne bűnt a római törvények szerint) reagál a tömeg. A férfiak durva, támadó mozdulataival szemben a nők gesztusai finomak, védelmezőek. A kortársak Mária, János evangélista, Bűnbánó Magdolna, Péter apostol, Nikodemus, arimetheai József, Júdás alakját nevezték meg, azonosították a képen. Ezt tehették, hiszen Munkácsynak ez a műve a leginkább leíró jellegű. Fáradt, utolsó alkotása, amelyet Ő hozott el Budapestre, a millenáris kiállításra. A művet ezt követően Bécsben, Brüsszelben, Angliában és Írországban láthatták. 1899-ben pl. a fiatal James Joyce csodálta és írta le (Dublinban látta). Az Ecce Homo megfordult ugyan Amerikában is, de nem találkozhatott a két előző festménnyel. Azok előbb Wanamaker vidéki házában voltak, 1907-1911 között restaurálás alatt álltak. 1911-től a Wanamaker nagyáruházban létrejött a Munkácsy Room, amelyet két újságíró pontosan leírt és nem említette az Ecce Homo-t. Ez a két újságíró azért járt Philadelphiában, hogy tájékozódják: Wanamaker átadná-e Magyarországnak a festményeket? 1914-ben ugyanis Velencében, majd Budapesten mutatták be az Ecce Homo-t. Felmerült annak az ötlete, hogy egy épülő magyar katolikus székesegyházban együtt, egymás mellett álljon Munkácsy Krisztus-trilógiája. John Wanamaker hajlandó lett volna átadni a képeket, de még az Ecce Homo megvételére sem jött össze az angol-amerikai konzorcium által kért 120 ezer korona. Kitört az első világháború, a kultúrára senki nem gondolt. Ebben a reménytelen helyzetben tűnt fel Déri Frigyes, Bécsben élő kereskedelmi tanácsos, aki 76 ezer aranykoronáért megvásárolta az Ecce Homo-t. Halála, 1924 után a festmény, Déri hatalmas művelődéstörténeti hagyatéka részeként, Debrecenbe került. 1930 óta a számára épített tetővilágításos különteremben áll. 1993-ban a Golgota, 1995-ben a Krisztus Pilátus előtt került mellé, két oldalára. Ezzel megvalósult - legalábbis átmenetileg - az az 1852-es illetve 1914-es törekvés, amely az egyesítésére, az együttes bemutatására irányult.

Munkácsy Mihálynak

«Ecce Homo»

czimü

óriási festménye

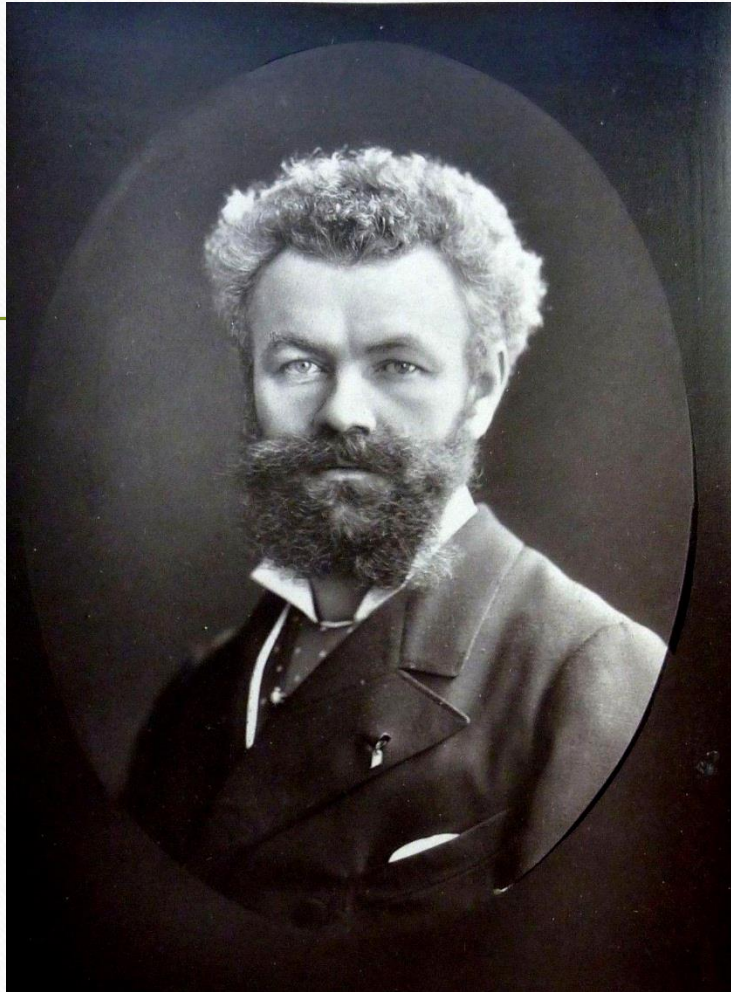
mely a

Krisztus-ciklus harmadik és be-
fejező művét képezi,

Naponta reggeltől estig látható
az «Ecce Homo-Pavillonban»

Andrássy-ut 127. szám alatt. — Belépő-dij 50 krajczár.

SZÁG

Munkácsy Mihály
1844-1900
